

การประเมินผลการดำเนินการหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Evaluation of the Outcome of Using the Bachelor of Arts in
English Curriculum (Revised 2017), Ramkhamhaeng University

Received 31 January, 2023

Revised 8 May, 2023

Accepted 20 June, 2023

สุกัญญา นิมิติวิไล Sukanya Nimitvilai^{1*}

ปราณิรัตน์ ปานประณีต Praneerat Panpraneet²

วรรณนิภา วงศ์ปัญญา Wannipa Wongpunya³

ฐิติรัตน์ ภูภาณจน์ Thitirat Phukanjana⁴

สุริยงค์ ลิ้มสังกาศ Suriyong Limsangkass⁵

^{1*} อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาอังกฤษและภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้ประสานงานหลัก: สุกัญญา นิมิติวิไล

Lecturer, Department of English and Linguistics, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University

e-mail: sukanya@rumail.ru.ac.th

Corresponding author: Author

² อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาอังกฤษและภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Lecturer, Department of English and Linguistics, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University

e-mail: praneerat.p@rumail.ru.ac.th

³ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาอังกฤษและภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Lecturer, Department of English and Linguistics, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University

e-mail: wannipa@rumail.ru.ac.th

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาภาษาอังกฤษและภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Assistant Professor, Department of English and Linguistics, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University

e-mail: thitirat.p@rumail.ru.ac.th

⁵ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาภาษาอังกฤษและภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Assistant Professor, Department of English and Linguistics, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University

e-mail: suriyong.l@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1. เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรของนักศึกษาปัจจุบัน บัณฑิต และคณาจารย์ 2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อการผลิตบัณฑิตของหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1. บัณฑิตของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 155 คน 2. นักศึกษาปัจจุบันของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 263 คน 3. อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนกระบวนวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มหาวิทยาลัยรามคำแหงจำนวน 7 คน และ 4. ผู้ใช้บัณฑิตของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 60 คน โดยได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง การวิจัยนี้ประยุกต์รูปแบบการประเมินหลักสูตร CIPP ของ Stufflebeam และ Corny (2014) ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและนำเสนอผลด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.25$, S.D. = 0.81) ด้านกระบวนการเรียนการสอนประเด็นคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรและสื่อการสอนและสิ่งสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.32$, S.D. = 0.64) และระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.46$, S.D. = 0.98) ตามลำดับ ผลวิจัยด้านความเหมาะสมในการวัดผลชี้ให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.11$, S.D. = 0.77) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณลักษณะพึงประสงค์ของบัณฑิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.42$, S.D. = 0.34) นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565) มหาวิทยาลัยรามคำแหงใน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ การปรับปรุงวิชาเอกบังคับ การปรับปรุงการจัดหมวดหมู่รายวิชา และการตั้งชื่อรายวิชาตลอดจนคำอธิบายรายวิชา

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ รูปแบบการประเมิน CIPP

Abstract

This research aims to 1. evaluate the outcome of using the Bachelor of Arts Curriculum in English (Revised 2017) of Ramkhamhaeng University and 2. explore the employers' satisfaction towards the graduates. The samples, selected by purposive sampling method, were 1) 155 graduates of Bachelor of Arts Curriculum in English (Revised 2017) of Ramkhamhaeng University, 2) 263 students Bachelor of Arts Curriculum in English (Revised 2017) of Ramkhamhaeng University, 3) 7 curriculum Instructor and lectures of Bachelor of Arts Curriculum in English (Revised 2017) of Ramkhamhaeng University, and 60 employers of graduates of Bachelor of Arts Curriculum in English (Revised 2017) of Ramkhamhaeng University. The evaluative research was based on the CIPP model (Stufflebeam, D.L. and Corny, 2014). The instruments were questionnaires while the descriptive statistics were used to present the findings. The study revealed that the average level of overall satisfaction towards the course contents was at a high level ($\bar{x}=4.25$, S.D. = 0.81). In terms of learning and teaching process, the overall satisfaction level towards the characteristics of teachers was at high level ($\bar{x}=4.32$, S.D. =0.64) whereas the overall satisfaction level towards teaching materials and learning support was at a moderate level ($\bar{x}=3.46$, S.D. =0.98). In addition, it was found that, overall, samples were highly satisfied with the assessment ($\bar{x}=4.11$, S.D. =0.77). As for the employers' satisfaction with graduates, it was revealed that, overall, the employers were highly satisfied ($\bar{x}=4.42$, S.D. =0.34). Moreover, this study also proposed 3 main points for developing the Bachelor of Arts Curriculum in English (Revised 2022) of Ramkhamhaeng University, namely 1. the adjustment of compulsory courses, 2. the revision of subject classification, and 3. the language use in course names as well as course descriptions.

Keywords: Curriculum Assessment, Bachelor of Arts in English, CIPP model

1. บทนำ

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษได้ปรับปรุงครั้งล่าสุด เมื่อปี พ.ศ. 2560 และจัดการเรียนการสอนจนครบระยะเวลาที่จะต้องปรับปรุงให้แล้วเสร็จและขออนุมัติความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยภายในปีที่ 5 เพื่อให้หลักสูตรใช้งานได้ในปีที่ 6 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ได้กำหนดการปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์ตลอดจนตัวบ่งชี้ต่าง ๆ สำหรับการประเมินคุณภาพของหลักสูตร โดยต้องสำรวจความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง อาทิ นักศึกษาปัจจุบัน บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต และอาจารย์ประจำหลักสูตรเพื่อนำข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านี้มาวิเคราะห์และนำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการและตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน

การจัดการเรียนการสอนของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมุ่งพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ส่งการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและคุณค่าต่อสังคม ตลอดจนจัดการศึกษาที่มุ่งขยายโอกาสทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคนให้พัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนและสร้างบัณฑิตให้มีความรู้คู่คุณธรรม รับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีคุณภาพ ดังนั้น หลักสูตรควรตอบสนองต่อหลักการดังกล่าวรวมไปถึงความต้องการของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงจึงต้องพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

ในการปรับปรุงหลักสูตรต้องเริ่มต้นจากประเมินหลักสูตรเพื่อนำผลการประเมินที่ได้มาพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมและทันสมัย การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรมีสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เพียงใด ดังนั้นการประเมินหลักสูตรจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญและจำเป็นในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ผลการประเมินจะช่วยให้คณะกรรมการหลักสูตรทราบจุดเด่น จุดด้อย ข้อบกพร่อง ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ และนำผลการศึกษาที่ได้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่นำไปสู่การปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

1.1 วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาปัจจุบัน บัณฑิต และคณาจารย์ที่มีต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการวัดผล

2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

1.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบผลการใช้หลักสูตรและความพึงพอใจของนักศึกษาปัจจุบัน บัณฑิต คณาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. เพื่อนำผลการศึกษาเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 รูปแบบการประเมินหลักสูตร

รูปแบบการประเมิน CIPP (context, input, process, and product) เป็นรูปแบบการประเมินที่ได้รับการพัฒนาขึ้นช่วงกลางทศวรรษที่ 1960 ที่สามารถนำมาปรับปรุงและหาข้อสรุปเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนต่าง ๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ผ่านมานี้ มีการประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินนี้กับการประเมินหลักสูตรในประเทศอื่นด้วยเช่นกัน (Stufflebeam, 2003, p.31)

ข้อดีของการประเมินหลักสูตรตามรูปแบบ CIPP คือการหาแนวทางเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับหลักสูตรการศึกษา การประเมินตามรูปแบบ CIPP มุ่งประเมินใน 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1. การประเมินบริบท (context evaluation) เป็นการประเมินปัญหาและโอกาสภายใต้สภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่กำหนดไว้ ผลการประเมินที่ได้สามารถช่วยในการกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรในระยะต่อไป 2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (input evaluation) เป็นการประเมินในประเด็นต่าง ๆ อาทิ กลยุทธ์การแข่งขัน แผนการดำเนินงาน และงบประมาณในการดำเนินงาน เพื่อช่วยให้ทราบว่าควรปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรอย่างไร ประเด็นในการประเมินปัจจัยนำเข้ายังครอบคลุมถึงคุณลักษณะหรือคุณสมบัติ หรือประสบการณ์ของผู้บริหารและครูสอน คุณภาพของผู้เรียน พื้นฐานความรู้ผู้เรียน วิธีการจัดการศึกษา สื่อวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ เป็นต้น 3. กระบวนการ (process evaluation) เป็นการติดตามตรวจสอบเอกสารและประเมินการปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ ผู้

ประเมินจะบันทึกข้อสรุปของการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ตามแผนงานที่วางไว้ เพื่อช่วยให้ผู้ประเมินทราบแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรและผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น และ 4. การประเมินผลผลิต (production evaluation) เป็นการระบุและประเมินผลลัพธ์ที่เกิดจากการใช้หลักสูตร เพื่อพิจารณาว่าควรพัฒนาหรือปรับปรุงอย่างไร

ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้ง 4 ประการข้างต้นเป็นการสร้างพื้นฐานการประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ระบุเอาไว้ในหลักสูตร โดยผู้ประเมินสามารถใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Stufflebeam, 2003, p.58)

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยด้านการประเมินหลักสูตรในสาขาวิชาภาษาอังกฤษที่ผ่านมา อาทิ งานวิจัยของวชิระ จันทรราช (2554) ได้ประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อประเมินและศึกษาแนวทางการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าว โดยใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตร CIPP ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรมีคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถและเป็นหลักสูตรที่มีชื่อเสียง ซึ่งประเด็นข้างต้นถือเป็นจุดแข็งของหลักสูตร ในขณะที่จุดอ่อนคือความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักศึกษาแรกเข้า ผลการวิจัยด้านการกระบวนการจัดการเรียนการสอน เช่น องค์ประกอบด้านพฤติกรรมผู้สอน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการจัดการเรียนการสอน ได้รับความพึงพอใจในระดับมากถึงมากที่สุด นอกจากนี้ ยังพบว่า หลักสูตรได้รับการยอมรับอย่างดีจากประชาคมภายนอก และผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตในระดับมาก

ในทำนองเดียวกัน ชลชลิตา แดงนารา (2562) ได้ประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (5 ปี) มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า การบริหารหลักสูตร และผลลัพธ์ของหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรมีเนื้อหาครอบคลุมด้านการสร้างเสริมประสบการณ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ความจำเป็นและประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ แต่มีข้อเสนอแนะคือ ควรเพิ่มวิชาที่ทันสมัยสอดคล้องกับปัจจุบัน และควรช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในเนื้อหาวิชามากขึ้น เช่น วิชาด้านไวยากรณ์ขั้นสูง สัทศาสตร์และสัทวิทยา ภาษาอังกฤษ ส่วนผลการประเมินด้านกระบวนการ เช่น ระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ การจัดการเรียนการสอน การวัดผล สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ได้รับการประเมินอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ดี

มีข้อเสนอแนะว่าควรส่งเสริมให้อาจารย์มีตำแหน่งทางวิชาการมากขึ้น และควรมีระบบอินเทอร์เน็ตที่มีคุณภาพและทั่วถึงเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ และด้านผลลัพธ์ของหลักสูตรพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจในคุณภาพของบัณฑิตโดยรวมในระดับสูง แต่หลักสูตรควรเพิ่มทักษะและเทคนิคในการสอนให้มีความหลากหลาย และส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำ ให้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคลากรในองค์กร ได้มีทักษะในการทำงานเป็นทีม และปลูกจิตสำนึกความรักในวิชาชีพครู

ในงานวิจัยของพงศธร มหาวิจิตร (2561) ที่ประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร 4 ด้าน คือด้านบริบท ด้านการนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาและผู้ใช้บัณฑิต ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ด้านบริบทได้รับคะแนนความพึงพอใจโดยรวมในระดับปานกลาง โดยมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มรายวิชาทางด้านธุรกิจมากขึ้นและควรจัดให้มีการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการหรือองค์กร และส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาภาวะผู้นำ ด้านปัจจัยนำเข้าได้คะแนนความพึงพอใจในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือ ควรมีหนังสือ ตำรา หรือสิ่งส่งเสริมการเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อการวางแผนจัดการเรียนรู้ ส่วนผลการประเมินด้านกระบวนการได้คะแนนความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือ ควรให้อาจารย์จัดการเรียนการสอนโดยเน้นการประยุกต์ความรู้ในสถานการณ์จริงมากขึ้น และส่งเสริมให้นักศึกษามีประสบการณ์ในการนำเสนอผลงานและไปแข่งขันนอกมหาวิทยาลัย ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลผลิตมีค่าคะแนนในระดับปานกลาง มีข้อเสนอแนะคือ หลักสูตรควรส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะทั้งด้านการพูดและเขียนอยู่ในระดับดี และควรส่งเสริมและพัฒนาให้นักศึกษามีความเป็นผู้นำ รู้จักการวางแผนและการจัดการที่ดี

3. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักศึกษาปัจจุบันของหลักสูตร จำนวน 263 คน บัณฑิตของหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 จำนวน 155 คน คณาจารย์ในหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 จำนวน 7 คน และผู้ใช้บัณฑิตของหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 จำนวน 60 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือในการวิจัยคือ แบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสอบถามนักศึกษาปัจจุบันและบัณฑิตเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตร 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการวัดผล ลักษณะคำถามเป็นการประเมินระดับความพึงพอใจด้านต่าง ๆ ของหลักสูตร โดยการให้คะแนนแบบมาตราส่วน 5 ระดับ และการตอบคำถามปลายเปิดสำหรับข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจและความคิดเห็นของคณาจารย์ต่อการบริหารจัดการหลักสูตร 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการวัดผล ลักษณะคำถามเป็นการประเมินระดับความพึงพอใจด้านต่าง ๆ ของหลักสูตร โดยการให้คะแนนแบบมาตราส่วน 5 ระดับ และการตอบคำถามปลายเปิดสำหรับข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ชุดที่ 3 แบบสอบถามความพึงพอใจและความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะบัณฑิตของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ลักษณะข้อคำถามเป็นการประเมินระดับความพึงพอใจด้านต่าง ๆ ของหลักสูตร โดยการให้คะแนนแบบมาตราส่วน 5 ระดับ และการตอบคำถามปลายเปิดสำหรับข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุดและค่าสูงสุดในการประเมินระดับความคิดเห็น ความเหมาะสม หรือความพึงพอใจต่อหลักสูตรจากค่าเฉลี่ย โดยอ้างอิงเกณฑ์ของ Best (1981) ดังนี้ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 – 5.00 หมายถึง ความคิดเห็น ความเหมาะสมหรือความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับมาก ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับน้อย และค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

4. ผลการวิจัย

4.1 เนื้อหาสาระของหลักสูตร

ผลการประเมินเนื้อหาสาระของหลักสูตร มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ผลการประเมิน เนื้อหาสาระของหลักสูตร	ค่าเฉลี่ย		
	นักศึกษา ปัจจุบัน	บัณฑิต	คณาจารย์
1. เนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.31 (0.84)	4.35 (0.78)	4.55 (0.66)
2. เนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับ ความต้องการของสังคม	4.21 (0.82)	4.21 (0.80)	4.36 (0.80)
3. เนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความทันสมัย	4.05 (0.87)	4.11 (0.82)	4.09 (0.87)
ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในแต่ละกลุ่ม	4.19 (0.84)	4.22 (0.80)	4.33 (0.78)
ค่าเฉลี่ยในภาพรวม	4.25 (0.81)		

ผลการวิจัยในภาพรวมเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรพบว่า นักศึกษาปัจจุบันและบัณฑิตมีความพึงพอใจต่อเนื้อหาสาระของหลักสูตรในหัวข้อความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือ 4.31 และ 4.35 ตามลำดับ ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของคณาจารย์อยู่ในระดับมากที่สุด (4.55) ความพึงพอใจเกี่ยวกับความทันสมัยของวิชาในหลักสูตรและความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้ง 3 กลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผลการประเมินด้านกระบวนการเรียนการสอน

การวิจัยนี้ประเมินกระบวนการเรียนการสอนใน 2 ด้าน ได้แก่ การประเมินผู้สอน การประเมินสื่อการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน และกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อคุณลักษณะของคณาจารย์ในหลักสูตร

ความเหมาะสมของคณาจารย์	ค่าเฉลี่ย		
	นักศึกษา ปัจจุบัน	บัณฑิต	คณาจารย์
1. อาจารย์มีความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาที่สอน	4.19 (0.67)	4.70 (0.51)	4.60 (0.55)
2. อาจารย์มีความสามารถในการอธิบาย/ถ่ายทอด ความรู้	4.47 (0.83)	4.50 (0.59)	4.20 (0.45)
3. อาจารย์มีความสามารถในการใช้สื่อประกอบการ เรียนการสอน	4.27 (0.72)	4.32 (0.67)	4.20 (0.45)
4. อาจารย์มีวิธีการสอนที่สนับสนุนการคิดวิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็น	4.23 (0.78)	4.37 (0.70)	4.20 (0.45)
5. อาจารย์มีวิธีการจัดการเรียนการสอนซึ่งเอื้อต่อ นักศึกษาที่ไม่สามารถเข้าชั้นเรียนได้	3.95 (1.13)	4.19 (0.83)	3.60 (0.55)
6. อาจารย์มีจรรยาบรรณในวิชาชีพเป็นแบบอย่างที่ดี แก่นักศึกษา	4.43 (0.71)	4.59 (0.61)	4.40 (0.55)
7. อาจารย์มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ นักศึกษา และมีจิตสำนึกในความเป็นครู	4.59 (0.66)	4.61 (0.59)	4.20 (0.45)
ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในแต่ละกลุ่ม	4.30 (0.79)	4.47 (0.64)	4.20 (0.49)
ค่าเฉลี่ยในภาพรวม	4.32 (0.64)		

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า นักศึกษาปัจจุบัน บัณฑิต และคณาจารย์มีความพึงพอใจเกี่ยวกับ
คุณลักษณะของคณาจารย์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (4.32) ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดสำหรับ

บัณฑิตและคณาจารย์ ได้แก่ อาจารย์มีความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาที่สอน (4.70 และ 4.60 ตามลำดับ) ในขณะที่ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสำหรับนักศึกษาคือ อาจารย์มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา และมีจิตสำนึกในความเป็นครู (4.59) สำหรับหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดสำหรับนักศึกษาปัจจุบัน บัณฑิต และคณาจารย์ได้แก่ อาจารย์มีวิธีการจัดการเรียนการสอนซึ่งเอื้อต่อนักศึกษาที่ไม่สามารถเข้าชั้นเรียนได้ (3.95 4.19 และ 3.60 ตามลำดับ)

ตารางที่ 3 ผลความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อสื่อการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน

สื่อการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย		
	นักศึกษาปัจจุบัน	บัณฑิต	คณาจารย์
1. ตำรา/เอกสารประกอบการเรียนการสอน			
1.1 ความเพียงพอ	4.06 (0.97)	4.02 (0.80)	3.4 (0.55)
1.2 ความทันสมัย	3.55 (1.16)	3.65 (0.84)	2.8 (1.10)
1.3 ความสอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชา	3.77 (0.95)	4.14 (0.75)	3.8 (1.10)
2. โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน			
2.1 ความเพียงพอ	3.87 (1.05)	3.63 (0.92)	2.8 (0.84)
2.2 ความทันสมัย	3.23 (1.17)	3.44 (1.02)	2.2 (0.84)
2.3 ความสอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชา	3.27 (1.20)	3.56 (1.05)	2.8 (0.84)
3. แหล่งค้นคว้าข้อมูล			
3.1 ความเพียงพอ	3.4 (1.19)	3.88 (0.94)	3 (1.00)
3.2 ความทันสมัย	3.55 (1.14)	3.75 (0.92)	3 (1.00)

3.3 ความสอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชา	3.5 (1.13)	3.72 (1.01)	3 (1.00)
4. อาคารเรียนและห้องเรียน			
4.1 ความเพียงพอ	3.59 (1.14)	4.03 (0.99)	3.6 (1.14)
4.2 ความทันสมัย	3.54 (1.28)	3.67 (1.03)	2.8 (0.45)
4.3 ความสอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชา	3.68 (1.12)	3.68 (1.07)	3.2 (0.84)
4.4 สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อม	3.61 (1.13)	3.69 (1.05)	2.8 (0.45)
ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในแต่ละกลุ่ม	3.59 (1.12)	3.76 (0.95)	3.02 (0.86)
ค่าเฉลี่ยในภาพรวม	3.46 (0.98)		

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาปัจจุบันมีความพึงพอใจเกี่ยวกับความเหมาะสมของสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (3.59) โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ตำรา/เอกสารประกอบการเรียนมีเพียงพอ (4.06) และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับสอง ได้แก่ โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีเพียงพอ (3.87) และข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีความทันสมัย (3.23)

บัณฑิตมีความพึงพอใจเกี่ยวกับความเหมาะสมของสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (3.76) โดยหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ตำรา/เอกสารประกอบการเรียนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชา (4.14) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีความทันสมัย (3.44)

คณาจารย์มีความพึงพอใจเกี่ยวกับความเหมาะสมของสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง (3.02) โดยหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ตำรา/เอกสารประกอบการเรียนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชา (3.80) ข้อมูลที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับสอง ได้แก่ อาคารเรียนและห้องเรียนมีความเพียงพอ (3.60) ในส่วนของหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีความทันสมัย (2.20)

ตารางที่ 4 ผลความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อกระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)

ความเหมาะสมของกระบวนการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย		
	นักศึกษา ปัจจุบัน	บัณฑิต	คณาจารย์
1. กระบวนการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตร	3.90 (0.92)	4.26 (0.68)	4.20 (0.45)
2. กระบวนการเรียนการสอนมีความหลากหลาย	4.02 (0.82)	4.06 (0.80)	4.20 (0.45)
3. กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา	3.87 (0.90)	3.97 (0.82)	4 (0.00)
4. กระบวนการเรียนการสอนกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.82 (0.93)	4.03 (0.83)	3.80 (0.45)
5. กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมการนำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ	3.81 (0.96)	4.13 (0.89)	4 (0.71)
6. กระบวนการเรียนการสอนมีการส่งเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ชีวิตด้านต่าง ๆ และการประกอบอาชีพสามารถนำไปใช้ได้จริง	4.00 (0.90)	4.19 (0.82)	4 (0.71)
7. กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมการค้นคว้าเพิ่มเติม นอกชั้นเรียน	3.87 (0.96)	4.02 (0.90)	3.60 (0.55)
8. กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมทักษะการสื่อสาร	3.87 (1.00)	4.07 (0.92)	3.80 (0.45)
9. กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษาปรับตัวเข้าสู่สังคมในยุคปัจจุบัน	3.95 (1.06)	4.14 (0.88)	4 (0.00)

ความเหมาะสมของกระบวนการเรียนการสอน	ค่าเฉลี่ย		
	นักศึกษาปัจจุบัน	บัณฑิต	คณาจารย์
ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในแต่ละกลุ่ม	3.90 (0.94)	4.10 (0.84)	3.96 (0.42)
ค่าเฉลี่ยในภาพรวม	3.99 (0.73)		

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษาปัจจุบัน บัณฑิตและคณาจารย์มีความพึงพอใจเกี่ยวกับความเหมาะสมของกระบวนการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (3.99)

เมื่อพิจารณาข้อมูลรายข้อพบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดของนักศึกษาปัจจุบันคือ กระบวนการเรียนการสอนมีความหลากหลาย (4.02) ในขณะที่หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดของบัณฑิตคือ กระบวนการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตร (4.26) และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดของคณาจารย์คือกระบวนการเรียนการสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนมีความหลากหลาย (4.20 ในค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน) ส่วนหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน โดยพบว่า ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของนักศึกษาปัจจุบันคือกระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมการนำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ (3.81) ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของบัณฑิตคือ กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา (3.97) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของคณาจารย์คือกระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมการค้นคว้าเพิ่มเติมนอกชั้นเรียน (3.60)

4.3 ผลการประเมินการวัดผล

ผลการวิจัยด้านการประเมินการวัดผล มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ผลความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อการวัดผลในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560)

ความเหมาะสมในการวัดผล	ค่าเฉลี่ย
-----------------------	-----------

	นักศึกษา ปัจจุบัน	บัณฑิต	คณาจารย์
1. การวัดผลมีเกณฑ์ชัดเจน	4.14 (1.00)	4.35 (0.74)	4.00 (0.71)
2. มีวิธีการวัดผลที่หลากหลาย	3.97 (0.98)	3.99 (0.84)	3.60 (0.55)
3. วิธีการวัดผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา ของรายวิชา	3.97 (0.85)	4.17 (0.75)	4.40 (0.55)
4. ผู้เรียนมีโอกาสประเมินการสอนของอาจารย์ผู้สอน	4.14 (0.88)	4.18 (0.79)	4.40 (0.55)
5. วิธีการวัดผลมีประสิทธิภาพ เพียงตรง	4.08 (0.87)	4.26 (0.81)	4.00 (0.71)
ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในแต่ละกลุ่ม	4.06 (0.91)	4.19 (0.79)	4.08 (0.61)
ค่าเฉลี่ยในภาพรวม	4.11 (0.77)		

จากตารางที่ 5 พบว่า นักศึกษาปัจจุบัน บัณฑิตและคณาจารย์มีความพึงพอใจต่อความเหมาะสมของการวัดผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (4.11) หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของนักศึกษาปัจจุบันและบัณฑิตคือการวัดผลมีเกณฑ์ชัดเจน (4.14 และ 4.35 ตามลำดับ) ค่าเฉลี่ยสูงสุดของคณาจารย์คือวิธีการวัดผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของรายวิชาและผู้เรียนมีโอกาสประเมินการสอนของอาจารย์ผู้สอน (4.40 ในค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน) ส่วนหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของทั้งสามกลุ่มตัวอย่างคือมีวิธีการวัดผลที่หลากหลาย (3.97 3.99 และ 3.60 ตามลำดับ)

4.4 ผลการประเมินผลผลิต

จากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พบในการวิจัย มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณลักษณะของบัณฑิต

คุณลักษณะของบัณฑิต	$\bar{X}$	S.D.
1.1 มีความซื่อสัตย์สุจริต	4.67	0.48
1.2 จิตสำนึกที่ดีต่อส่วนรวม รู้จักเสียสละและอุทิศตนเพื่อองค์กร	4.55	0.50
1.3 มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ	4.52	0.50
1.4 มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	4.48	0.50
รวมด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.55	0.41
2.1 ความรู้ความสามารถในสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	4.37	0.55
2.2 มีความรู้ความเข้าใจต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม	4.40	0.49
2.3 สามารถประยุกต์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานและปรับใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	4.40	0.49
2.4 มีการพัฒนาความรู้ในสาขาวิชาอย่างต่อเนื่อง	4.42	0.50
รวมด้านทักษะทางความรู้ความสามารถทางวิชาการ	4.40	0.43
3.1 สามารถคิด วิเคราะห์และแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล	4.33	0.48
3.2 สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในงานและปฏิบัติงานอย่างมีระบบ	4.32	0.47
3.3 มีความใฝ่รู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	4.42	0.50
รวมทักษะทางปัญญา	4.36	0.43
4.1 มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	4.38	0.53
4.2 สามารถทำงานเป็นกลุ่ม	4.48	0.50
4.3 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.43	0.50
4.4 เคารพความแตกต่างระหว่างบุคคลและวัฒนธรรม	4.47	0.50
รวมทักษะด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	4.44	0.44
5.1 ใช้ภาษาเพื่อสื่อสารข้อมูลได้อย่างเหมาะสม	4.37	0.49
5.2 สามารถสืบค้นข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.40	0.49
5.3 รู้เท่าทันสื่อและข้อมูลข่าวสาร	4.35	0.48
รวมทักษะการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.37	0.44
รวม	4.42	0.34

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (4.42) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจรายข้อพบว่า หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บัณฑิตมีความซื่อสัตย์สุจริต (4.67) ค่าความพึงพอใจอันดับที่สองคือ จิตสำนึกที่ดีต่อส่วนรวม รู้จักเสียสละ และอุทิศตนเพื่อองค์กร (4.55) และคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านทักษะทางปัญญา บัณฑิตสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในงานและปฏิบัติงานอย่างมีระบบ (4.32)

5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามรูปแบบของ CIPP (Stufflebeam, 2003) โดยมุ่งประเมินหลักสูตรใน 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ เนื้อหาสาระของหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดผล และความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะบัณฑิต

ผลการประเมินความพึงพอใจในประเด็นเนื้อหาสาระของหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (4.25) นักศึกษาปัจจุบัน บัณฑิต และคณาจารย์มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก (4.31 และ 4.35) และมากที่สุด (4.55) ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมอยู่ในระดับมาก (4.21 4.21 และ 4.36) นอกจากนี้ ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความทันสมัยในระดับมาก (4.05 4.11 และ 4.09) หากพิจารณาผลการประเมินข้างต้นตามแนวคิด CIPP (Stufflebeam, 2003) จะเห็นได้ว่า เนื้อหาสาระของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) บรรลุเกณฑ์ในการประเมินภายใต้สภาพแวดล้อมการศึกษาในประเด็นที่กำหนดไว้

ผลการประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อคือ ผลการประเมินคุณลักษณะของคณาจารย์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (4.32) โดยนักศึกษาปัจจุบัน บัณฑิตและคณาจารย์มีความพึงพอใจในระดับมาก (4.30 4.47 และ 4.20 ตามลำดับ) ผลการประเมินสื่อการสอนและสิ่งสนับสนุนพบว่า ผู้ประเมินทั้ง 3 กลุ่มมีความพึงพอใจในภาพรวมในระดับปานกลาง (3.46) โดยนักศึกษาปัจจุบันและบัณฑิตมีความพึงพอใจในระดับมาก (3.59 และ 3.76 ตามลำดับ) ในขณะที่คณาจารย์ผู้สอนมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง (3.02) และความพึงพอใจของนักศึกษา

ปัจจุบัน บัณฑิต และคณาจารย์ต่อความเหมาะสมกระบวนการเรียนการสอนอยู่ในภาพรวมในระดับมาก (3.90 4.10 และ 3.96 ตามลำดับ) ผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การดำเนินการของหลักสูตรในช่วงที่ผ่านมามีความเหมาะสม อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างได้เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าควรปรับปรุงสื่อการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย นอกจากนี้ควรปรับปรุงโสตทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชาเพื่อให้การกระบวนการเรียนการสอนมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ผลการประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับการวัดผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (4.11) เมื่อพิจารณาผลการประเมินพบว่า มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในหลักสูตร อย่างไรก็ตาม คณาจารย์ได้เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวัดผลว่า หลักสูตรควรพิจารณาปรับปรุงประเด็นด้านความหลากหลายในวิธีการวัดผลเพื่อให้มีช่องทางในการประเมินผลการเรียนมากยิ่งขึ้น

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณลักษณะของบัณฑิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (4.42) โดยค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุดที่ผู้ใช้บัณฑิตมีต่อบัณฑิตคือ คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม (บัณฑิตมีความซื่อสัตย์ สุจริต (4.67)) ส่วนคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่ำสุดคือ ด้านทักษะทางปัญญา (บัณฑิตสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในงานและปฏิบัติงานอย่างมีระบบ (4.32)) ผลการประเมินข้างต้นชี้ให้เห็นว่า หลักสูตรควรมีการดำเนินการในลักษณะดังกล่าวต่อไป เนื่องจากสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตเป็นอย่างดี และผู้เรียนมีลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยพบข้อสรุปจากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า หลักสูตรควรมีการปรับปรุงใน 3 ประเด็นเพื่อความทันสมัยมากยิ่งขึ้น ประเด็นที่หนึ่ง ควรมีการปรับคำอธิบายรายวิชาในบางรายวิชา เช่น มีการกำหนดเกณฑ์หรือหัวข้อการการสนทนาให้มีความจำเพาะมากขึ้น ควรระบุวิธีการฝึกการออกเสียงภาษาอังกฤษแบบมาตรฐานแทนการระบุเพียงภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวโน้มการสื่อสารนานาชาติภาษาอังกฤษ (World Englishes) ประเด็นที่สอง ควรมีการปรับชื่อรายวิชา เนื่องจากบางรายวิชาไม่ชัดเจน เช่น วิชาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการวิเคราะห์ อาจปรับชื่อรายวิชา เป็น “การอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์” (Analytical reading in English) แทน นอกจากนี้ ควรหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาสันสกฤตร่วมกับภาษาไทย เช่น ควรใช้คำว่า “การเขียนย่อหน้า” แทน “การเขียนอนุเฉท” เพื่อให้เกิดความคงเส้นคงวาด้านลีลาภาษาในการเรียกชื่อรายวิชา ประเด็นสุดท้าย ควรมีการพิจารณารวมรายวิชาที่มีเนื้อหาซ้อนทับซ้อนกัน เช่น ENL2001: Introduction

to Language และ ENL2002: Introduction to Linguistics นอกจากนี้ ควรพิจารณาปรับการจัดกลุ่มย่อยของหมวดวิชา เช่น วิชาภาษาศาสตร์สังคมและวิชาวัจนปฏิบัติศาสตร์ควรอยู่ในกลุ่มภาษาศาสตร์ทั่วไปมากกว่ากลุ่มภาษาศาสตร์ประยุกต์ซึ่งเน้นไปที่การรับรู้และการสอนภาษา อีกประเด็นหนึ่งคือ เพื่อให้รายวิชาในหลักสูตรฯ สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ควรมีการเพิ่มรายวิชาบังคับ เช่น การแปลและวิชาที่เกี่ยวข้องกับสภาพการณ์ของภาษาอังกฤษในปัจจุบัน เช่น วิชานานาภาษาอังกฤษโลก (World Englishes) และการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Communication)

อย่างไรก็ตาม จากผลการประเมินและข้อเสนอแนะข้างต้นแสดงให้เห็นว่า หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นหลักสูตรที่มีความน่าสนใจและมีการผสมผสานความรู้จากศาสตร์ต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นของหลักสูตร อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ควรปรับปรุงของหลักสูตร ดังนั้น จุดเด่นและสิ่งที่ควรปรับปรุงดังกล่าวถือเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการ ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565) ต่อไป

6. ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตอยู่ในระดับมาก ด้วยเหตุนี้ หลักสูตรควรส่งเสริมการผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาภาษาอังกฤษต่อไป

2. ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรในระยะต่อไป ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มวิชาเอกบังคับเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ รวมไปถึงการปรับคำอธิบายรายวิชาในรายวิชาเอกเลือกให้มีความจำเพาะและการปรับปรุงหมวดหมู่รายวิชาให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการปรับปรุงด้านสื่อการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชลชลิตา แดงนารา. (2562). การประเมินหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (5 ปี)
(หลักสูตร ปรับปรุง 2559) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. *วารสารพิบูล,*
17(1), 36-52.
- พงศธร มหาวิจิตร. (2561). การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสาร
ภาษาอังกฤษเชิงธุรกิจ (หลักสูตรนานาชาติ). *วารสารศึกษาศาสตร์,* 29(1), 98-111.
- วชิระ จันทรราช. (2554). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย,* 3(1-2), 64–78.
- Best, J. W. (1981). *Research in education* (3rd ed.). Englewood cliffs, New Jersey:
Prentice. Hall Inc.
- Stufflebeam, D. L. (2003). The CIPP model for evaluation. In T. Kellaghan & D. L.
Stufflebeam (Eds.), *International handbook of educational evaluation*, (pp. 31–
62). Norwell, MA: Kluwer.
- Stufflebeam, D.L. & Corny, C.L.S. (2014). *Evaluation theory, models, and applications*
(2nd ed.). San Francisco, CA: Jossey-Bass.